

duben 2025

Zpr@vodaj

ČSSZ

Předčasný důchod, str. 1 • Řádný důchod, str. 2 • Sleva na pojistném, OSVČ, str. 3

Přivýdělek ke starobnímu důchodu? Mějte na paměti všechny souvislosti

Dosažení důchodového věku ještě automaticky neznamená konec v práci. Každý z nás je trochu jiný, ne všichni budou chtít v důchodu dále pracovat a samostatnou kapitolou je předčasný starobní důchod. Pojďme se podívat na to, za jakých okolností je práce při důchodu možná, jaké povinnosti s sebou nese a co obecně můžete očekávat.

Předčasný starobní důchod

Před dosažením důchodového věku lze přiznat tzv. předčasný starobní důchod. Pro ten je nutné získat potřebnou dobu důchodového pojištění minimálně 40 let. Při rozhodování o žádosti o předčasný starobní důchod je důležité si uvědomit, že jeho přiznání je nevratné a vylučuje nárok na řádný starobní důchod kdykoliv v budoucnu. Proč je to důležité? Doba, o kterou se odchází do důchodu dříve, totiž výši důchodu trvale sníží (dojde k tzv. krácení za předčasnost) a navíc není procentní výměra tohoto důchodu až do dosažení řádného důchodového věku valorizována.

O předčasný starobní důchod lze zažádat až tři roky před řádným

termínem odchodu do důchodu. Až do doby dosažení důchodového věku pak musí předčasný starobní důchodci počítat také s omezenými pracovními možnostmi. Ze zákona nesmí až do data dosažení důchodového věku vykonávat výdělečnou činnost, která zakládá účast na pojištění. Pokud se ČSSZ o takové skutečnosti dozví, předčasný starobní důchod zastaví a za období, kdy byla vykonávána taková výdělečná činnost, bude důchod vyplacený v tomto čase evidován jako přeplatek na předčasném starobním důchodu. Od dosažení důchodového věku pak platí u výdělečné činnosti pro předčasný starobní důchodce stejná pravidla jako pro řádný starobní důchodce.

Možnosti práce v předčasném starobním důchodu nezakládající účast na důchodovém pojištění:

- dohoda o provedení práce s max. příjmem do 11 500 Kč za měsíc;
- zaměstnání malého rozsahu s příjmem, který je nižší než rozhodný příjem 4 500 Kč za měsíc, tzn. příjem nepřesahující 4 499 Kč měsíčně;
- u OSVČ nesmí příjem z této činnosti (po odpočtu výdajů) překročit tzv. rozhodnou částku. Tato částka se snižuje o 1/12 za každý kalendářní měsíc, ve kterém samostatná výdělečná činnost nebyla vykonávána.

pokračování na straně 2...

Jiná situace nastává, pokud si důchodce výplatu předčasného starobního důchodu nechá pozastavit. V takovém případě žádná omezení pro práci a výdělky neplatí. Dokonce je možné si díky další výdělečné činnosti, která zakládá účast na sociálním pojištění, snížit krácení důchodu za předčasnost a získat další odpracované roky. To může ve výsledku pozitivně ovlivnit předčasný starobní důchod.

Pokud předčasný starobní důchodce nastoupí do zaměstnání zakládajícího účast na pojištění, musí tuto skutečnost oznámit ČSSZ nejpozději do 8 dnů. Po ukončení zaměstnání nebo v případě dosažení důchodového věku je třeba si

o obnovení výplaty důchodu požádat. Pozor, jak již bylo zmíněno, stále půjde o předčasný starobní důchod, nicméně jeho výše může být zvýšena s ohledem na nově odpracovanou dobu.

Řádný starobní důchod

Při pobírání řádného starobního důchodu může důchodce vykonávat výdělečnou činnost zakládající účast na pojištění, tj. neomezeně podnikat či pracovat, a to v pracovním poměru uzavřeném na dobu určitou i neurčitou. Navíc od ledna 2025 mají pracující starobní důchodci nárok na slevu na pojistném, zároveň se však již nebude navyšovat starobní důchod za každý odpracovaný rok navíc, tak jako tomu bylo do roku 2024 (důchody se zvyšovaly o 0,4 % vyměřovacího základu za každých 360 odpracovaných dnů).

Sleva pro pracující důchodce

Sleva na pojistném je platná od ledna 2025 a je určena starobním důchodcům, kteří pracují (vykonávají výdělečnou činnost), dosáhli

důchodového věku a pobírají starobní důchod v plné výši. Jsou to tedy zaměstnanci i OSVČ. Sleva na pojistném činí 6,5 % z vyměřovacího základu. To je u zaměstnanců zpravidla hrubá mzda.

Zaměstnaným důchodcům tak zaměstnavatel bude srážet sociální pojistné snížené o uvedenou slevu. Slevu na pojistném sice nelze uplatnit zpětně, ale nárok nezaniká. Pokud vznikne přeplatek ve výši zaplacené slevy, můžete o jeho vrácení písemně požádat do 5 let na správu sociálního zabezpečení.

Důchodci OSVČ pak odvedou na sociálním pojistném pouze 22,7 % místo 29,2 %.

Na slevu vzniká nárok za těchto podmínek:

- dosažení důchodového věku,
- nárok na výplatu starobního důchodu v plné výši,
- OSVČ musí splnit obě podmínky v daném kalendářním roce alespoň po jeden celý kalendářní měsíc.

pokračování na straně 3...

i Předčasný starobní důchod a předdůchod jsou zcela odlišné pojmy. Předdůchod (od 1. 1. 2013) je možnost čerpat z doplňkového penzijního spoření (které nespravuje ČSSZ) finanční prostředky nasporené v penzijním připojištění nebo doplňkovém penzijním spoření, a to až 5 let před dosažením důchodového věku. Doba pobírání předdůchodu se nezapočítává do doby pojištění (jedná se o tzv. dobu vyloučenou), ale neovlivňuje negativně výši osobního vyměřovacího základu. Předdůchod nemá žádný vliv na možnost pracovat.

Sleva na pojistném pro zaměstnance

Zaměstnanec jednoduše zažádá u svého zaměstnavatele o slevu na pojistném. Doloží mu rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a čestné prohlášení o nároku na výplatu starobního důchodu v plné výši nebo potvrzení plátce důchodu o pobírání starobního důchodu v plné výši. Slevu zaměstnavatel odečte z pojistného již za měsíc, v němž o ni bylo požádáno (za splnění stanovených podmínek), a bude ji automaticky odečítat i všechny následující měsíce.

Sleva na pojistném pro OSVČ

Slevu na pojistném uplatňuje OSVČ podáním přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za daný kalendářní rok, letošní slevu tedy uplatní na přehledu podávaném v příštím roce.

Sleva na pojistném činí 6,5 % z vyměřovacího základu. Pokud měla OSVČ nárok na výplatu starobního důchodu v plné výši pouze v některých měsících kalendářního roku, v nichž vykonávala samostatnou

výdělečnou činnost, náleží jí sleva na pojistném jen z poměrné části vyměřovacího základu.

Pro poplatníky v **paušálním režimu** platí nárok na slevu při splnění stejných podmínek. Uplatnění slevy na pojistném se u poplatníka v paušálním režimu ovšem liší, a to v závislosti na skutečnosti, zda za kalendářní rok, kdy byl jako OSVČ poplatníkem v paušálním režimu, je daň z příjmů rovna paušální dani.

- Pokud není rovna paušální dani, bude OSVČ slevu na pojistném

ČESKÁ SPRÁVA
SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

JAK VYPLNIT A PODAT PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH OSVČ ZA ROK 2024 PŘES INTERAKTIVNÍ FORMULÁŘ

uplatňovat na přehledu za daný kalendářní rok tak, jak bylo uvedeno výše. Tento přehled ovšem podává nejdříve 2. května.

- Pokud je rovna paušální dani, bude OSVČ slevu na pojistném uplatňovat v žádosti podávané příslušné územní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu (bude zveřejněn v roce 2026, podat lze nejdříve 1. května).

Snížená sazba pro zálohy na pojistném

OSVČ splňující podmínky nároku na slevu na pojistném může z tohoto důvodu také uplatnit sníženou sazbu pojistného (22,7 %) pro placení záloh na pojistné, má-li povinnost tyto zálohy na pojistné platit. Nárok na nižší sazbu pojistného pro placení záloh při splnění výše uvedených podmínek vzniká ale **prvně od kalendářního měsíce, ve kterém OSVČ obdržela rozhodnutí o přiznání starobního důchodu**. Na rozdíl od slevy na pojistném lze snížení sazby pro zálohy uplatnit již od prvního kalendářního měsíce roku 2025.

Další informace a podrobnosti včetně názorných příkladů naleznete [na stránkách ČSSZ](#). ■

